

Lokal- og landspolitikkur

EITT av málunum, sum rættiliga hevur loypt øði í fólk hesa seinastu tíðina, er spurningurin um fast samband um Vestmannasund. Tað var landsstýrismaðurin í Samferðslumálum, sum festi í fjúsið, tá hann í útvarpinum kunngjórði fyrri øllum Føroya fólk, at nú var undirsjóvartunnilin aftur frammi í Tinganesi og at kanning varð sett í gongd av kostnaðinum.

HETTA var sum at rætta hundi brand og fóru tingmenn bæði í fólkaflokkinum og javnaðarflokkinum upp á bakbeinini. Ein av tingmonnum fólkaflokksins fór so mikið langt, at hann bart út tók stuðul sín til samgonguna aftur, um farið varð undir slíka tunnilsgerð. Undir viðgerðini av figgjarlóginum var málið eisini nóg frammi. Onkur helt, at betur var at gera eina byrging enn tunnil, og onkur annar helt eina hangibrúgv vera bestu loysnina. Við øðrum orðum verður tosað um at gera undirsjóvartunnil, byrging ella hangibrúgv. Tað tykist sum tingmenn eru fyrri, at tað skal bliva til okkurt av hesum trimum.

TÓ eru langt frá allir tingmenn fyrri at gera fast samband um Sundið. Tað eru teir, sum halda tað vera nóg mikið, nú vit hava fingið góða ferjulegu í Vestmanna. Og so eru tað teir, sum meina, at alt prátið um fast samband um Sundið er burturvið, tí fyrr ella seinni verða vit noydd til at byggja nýggjan flogvøll á Glyvursnesi. Og tá er umsonst við ein-

um undirsjóvartunnli til flogvøllin í Vágum. Hesum øllum tykir samferðslumálaráðharrin ikki at taka sær tykni av. Hann hevur sett sær fyrri at fáa handa tunnilin, ja, næstan kosta hvat tað kosta vil.

MÁLIÐ um undirsjóvartunnil er sum so rættiliga áhugavert, tí úr tí fáa vit nógvar sannleikar um føroyskan politikk. Málið lýsir, hvat føroyskur politikkur er fyrri nakað. Her hevur tú eitt mál, sum bæði er lokal- og landsmál. Tú hevur eitt mál, sum gongur uppá tvørs av flokksmarki. Fyri tingmenninar í Vágoyinni er tað ein spurningur um at bliva afturvaldir. Fyri flokkarnar at fáa sín mann afturvaldan. Ganga teir ikki inn fyrri tunnlinum, fremja teir politiskt sjálmorð. Tað ræður tí um at rópa sum harðast og vísa andlit, soleiðis at veljarin í oynni til komandi val veit, hvør tað var, sum gekk mest inn fyrri tunnlinum. Tí hevur samferðslumálaráðharrin, sum er valdur í Vágoyinni, lagt hart út og gjørt tunnilin til stíð hjartamál. At hann strongir so hart á í hesum máli skyldast uttan íva somu orsök: tað skal tryggja honum afturval um trý ár.

FYRI ikki at detta burturímillum er javnaðartingmaðurin í oynni tiskil tvingaður til at bekenna kulør, og tað gjørði hann undir viðgerðini av figgjarlóginum. Undirsjóvartunnilin var annars eitt av hansara hjartamálum undan síðsta vali og helst gav tað eisini atkvøður. Næsti maður fólkaflokksins, sum situr á tingi fyrri S.Á. Ellefsen, hevur eisini gjørt vart við seg í málinum. Hann er eisini heitur talsmaður fyrri tunnilin. So er tað sambandsflokkurin, sum altíð hevur átt

tingmann í oynni, men sum misti hann við síðsta val. Flokkurin fer at gera alt fyrri at fáa vágatingmannin afturvaldan við næsta val. Men her kemur flokkurin í eitt dilemma. Tí gongur hann ov hart í móti tunnillsambandinum nú, og tað er hann noyddur til landspolitiskt, so fer tað at koma honum aftur um brekku lokalpolitiskt, tá val verður aftur í Vágoyinni. Og soleiðis kundi verið hildið fram. Hetta er føroyskur lokal- og landspolitikkur í einum nøtuhylki.

ORDASKIFTIÐ um hetta mál visir okkum, hvussu torført tað er at reka veruligan landspolitikk í hesum landi. Alt ov nógvar avgerðir verða tiknar út frá lokalpolitiskum áhugamálum, ja, rætt og slætt av óttanum fyrri at missa ein tingmann til eitt komandi val. Dømini um hetta eru mong. Eitt teirra er kjakið um sjúkrahúsútbygging. Tað skulu vit venda aftur til í eini komandi oddagrein.

UM undirsjóvartunnilin kemur ella ikki, vita vit ikki. Men kanningar verða nú gjørdar, soleiðis at tingmenn betur verða færir fyrri at meta um álvaran í málinum. Nú kann ein siga, at nóg mikið er kjakast um hetta stóra málið. Tað er at taka eina avgerð — fyrri ella ímóti. Vit halda ikki hetta vera rætt, tí í veruleikanum hava vit ikki havt nakað veruliga kvalifiserað ordaskifti um tað alt hetta málið snýr seg um, nevniliga um flogvøllurin í Vágum verður okkara framtíðar flogvøllur langt inn í 20. öld, ella um neyðugt verður fyrr ella seinni at gera nýggjan flogvøll á Glyvursnesi. Spurningurin um undirsjóvartunnil er nær tengdur at tí málinum.

ER tað breið semja um, at vit klára okkum við flogvøllinum í Vágum, so mugu vit meta um tørvin á einum føstum sambandi um Vestmannasund og hvussu hetta sambandið skal vera. Vit eiga so eisini at meta um, nær hetta arbeiðið skal byrja. Skal tað í gongd — er tað so rætt at byrja nú! Verður byrjað nú, hvør er tá grundgevingin! Er tað tá fyrri at fáa gongd á virksemd í landinum, er tað fyrri at fáa eitt bilgari og betri samband enn ferjurutan ella er tað í veruleikanum fyrri at tvinga íggjøgnum eitt lokalpolitiskt mál, sum skal tryggja ávisum flokkum sínar tingmenn í valdøminum til næsta val eisini! Hetta eru relevantir spurningar at seta. Vónandi verða teir allir viðgjørdir í ordaskiftinum komandi.

VIT hava øll ábyrgdina av útbýggingini av hesum landi. Vit hava ynskt gott samband millum oyggjarnar og bygdir og vit hava ynskt arbeiðspláss kring landið. Bygdamenning. Hetta hevur skapt virði — bæði peningalig og menniskjanslig. Men spurningurin er um vit ikki hava tikið munnin ov fullan! Tørvandi langtíðar- og landsplanlegging er orsök til, at vit hava forbygt okkum. Vit hava bygt meira enn vit hava ráð til. Ein av orsøkunum til hetta eru lokalpolitisku áhugamálini. Flokkar, og her er eingin undantikin, hava kent seg tvingaðar at ganga lokalpolitiskum áhugamálum á møti, hóast hesi í einum landspolitiskum samanhangi ikki vóru tey skilabestu. Ein máti at broyta hetta, vil onkur vera við, er at gera alt landið til eitt valdømi. Tað ordaskiftið áttu vit at fingið her og nú.

sosigaley

Dimmalætting og sjálvstýri

Dimmalætting skivur í oddagrein í gjár um sjálvstýrisómgæð. Blaðið heldur tað vera sera vánaligt, at føroyskir politikarar ikki eru mentir at halda almenna húsarhaldið rudduligt figgjarliga, men hava latið tað komið haðar til, at føroyska samfelagið er endað sum methavari í uttanlandsskuld. Blaðið nevnið í hesum sambandi milliardina, vit fáa úr ríkisskassanum, sum vit ikki hava dugað at húsast við. Blaðið skivur viðari:

„Í teimum landsstýrum, sum teir id skulu eittast at vera sjálvstýris- ella loysingarflokkar hava skipað, antin einsamallir ella saman við Javnaðarflokkinum, id hesi seinastu árinu ikki hevur verið teimum so ólúkur, er samfelagið vordið meira og meira skuldbundið, av tí at so illa er húsast. Um hesir sonevndu sjálvbjargnisflokkar

vildu víst, hvussu teir skulu húsast, tá id teir hava fingið sitt sjálvstýri, so hava teir havt góðar møguleikar til hetta síðani miðskeiðis í sjevtíðrunum, tá id Javnaðarflokkurin meir og minni kvittaði við skynsemið og tengdist upp í sjálvstýris- og loysingarvongin. Teir kundu t.d. havt víst, at til bar hjá teimum at húsast einans við tí peningi, sum føroyska samfelagið gav av sær, og kundu so sett sær ríkisskassastuðulin til síðis at renta. Hvussu tað so hevdí verid at liva í Føroyum hesi árinu, skal ikki gitast um her, men so kundu teir víst á eina ogn hjá føroyska samfelagnum, sum í dagsins peningi hevdí verid umleid tufalt tað, id foroyingar nú hava av uttanlandsskuld. Hetta hava teir kortini ikki megnad.

Hinvegin er litið hugaligt at hugsa sær, hvussu hevdí verid

vordið, um hesir somu flokkar høvdu fingið Føroyar loystar úr ríkisskassaskapinum, og teir so noyddast at húsast við ognum ríkisskattstundingsi. Við undantak av tí — áverri avmarkaðu — virðismiklu fiskavøru, vit flyta út, er tað litið ella einki, vit hava at selja øðrum, id hvussu er ikki rættindi av týðningi á fiskigrunninum, har vit sjálvir hava trároynt fiskastovnarar at lágmarkinum; og heldur ikki í undirgrundini letur til, at nakað stórvægis er at vænta, eftir at stórfyritøkur í oljuvinnu hava latið skina íggjøgnum, at litið og eingin áhugi er at gera peningakrevjandi kanningar her, við tað at føroyski landgrunnurin kemur undir tey ivasomu øki, hvat viðvøkur at finna olju í undirgrundini.

Dimma kemur við áhugaverdum spariáðum um at vit áttu at havt spart upp stuðulin frá ríkisskassanum í teimum

góðu tíðunum. Hetta ljóðar væl, men meginparturin av hesum pengum er jú oyramerkur til ávis øki so sum til almanna- og heilsuverkið og alt pensjónsumráðið. Skuldu vit tikið tilsvarendi upphædd av figgjarlóginum frá egnu inntøkum, so hevði hetta aftur havt minkað um annað virksemd í landinum. Eingin ivi er um, at vit høvdu kunnað verið nógvar útbýggingar fyruttan, men hetta er so tað, sum ikki bert javnaðarflokkurin, men so sanniliga eisini sambandið hevur ynskt. Vil Dimma nú bráðdliga pástanda, at sambandsmenn hava verið móti at gera tær mongu fløgurnar, sum gjørdar eru í samfelagnum! Nei, so lætt sleppa tit ikki. At javnaðarflokkurin er vordið alt meira ein sjálvbjargnisflokkur er rætt. Fyri tað um landið er komið illa fyrri fer flokkurin ikki bráðdliga at skifta politisku kós sína. Leiðin má og skal vera stórri sjálvbjargni. Eitt stig á

Umbering til HB

Av misgáum er eitt ónavngivið lesarabræv komið í blaðið í gjár, har sera grovar skuldsetingar verða settar fram móti fótóltsfelagnum HB. Rithøvundin skivur, at HB íggjøgnum fleiri ár hevur iðkað ítrótt uppá svik og aftur svik. Henda skuldsetingin er

grundleys og púra uttan hald í veruleikanum og vilja vit tiskil koma við eini umbering til HB. Hetta lesarabrævið átti ikki at verið komið upp á prent.

Blaðstjórin

hesi leið eru ætlanirnar við eini nýggjari sjálvstýrisløg. Henni sleppur sambandið ikki at forða, sum tingsamansetingin er í dag.

Losjan í Havn

Í dag kl. 15.00 hittast til komin og eldri til hugna.

Undulatur

ynskist til keyps.

Tlf. 11820, lokal 17